

سسته‌ای بر سر آب

سی‌معااهده‌آبی‌هند‌وپاکستان

می‌افزاید. استفاده از آب به عنوان سلاح، به گروه‌های شبه‌نظامی در کشمیر، انگیزه‌های ایدئولوژیک جدیدی می‌دهد. آنها احتمالاً اختلال هند در جریان رودخانه‌ها را نه‌تنها به عنوان یک اقدام تجاوزکارانه ژئوپلیتیکی، بلکه به عنوان حمله مستقیم به زندگی و معیشت مسلمانان نیز معرفی می‌کنند. این امر با نارضایتی تاریخی مبنی بر اینکه کشمیری‌ها از حق کنترل منابع طبیعی خود محروم هستند، همسواست.

در سال‌های اخیر، گروه‌های شبه‌نظامی زیرساخت‌های آبی را در کشمیر تحت کنترل هند قرار داده‌اند و رهبران این گروه‌ها بیانیه‌های عمومی صادر کرده‌اند و به هند در مورد دخالت در جریان رودخانه‌ها هشدار داده‌اند. چنین لفاظی‌هایی می‌تواند به راحتی در پاسخ به تعلیق این معاهده تقویت شود و بهانه جدیدی برای توجیه خشونت به شبه‌نظامیان بدهد.

در کشمیر تحت کنترل هند، جایی که حمایت از صداهای جدایی‌طلب و شبه‌نظامیان ضد هند ریشه عمیقی دارد، مسدود کردن آب به پاکستان می‌تواند صداهای طرفدار اسلام‌آباد را که در سال‌های اخیر با زور خاموش شده‌اند، آزاد کند.

حذف کشمیری‌ها از مذاکرات IWT مدت‌هاست که ناعادلانه و تبعیض‌آمیز تلقی می‌شود. این امر نشان‌دهنده به حاشیه رانده شدن آنها در مناقشه گسترده‌تر کشمیر است. کشمیر همواره به عنوان یک مسئله دوجانبه بین هند و پاکستان مطرح می‌شود و جایی برای دیدگاه کشمیری، مهم‌ترین قطعه پازل، باقی نمی‌گذارد.

خروج هند از IWT عنصر خطرناک جدیدی را به مناقشه دیرینه کشمیر وارد می‌کند و عملاً آب را در منطقه‌ای که از قبل با بی‌ثباتی عمیق و خطر هسته‌ای مشخص شده است، به سلاح تبدیل می‌کند. این تعلیق با تضعیف یک مکانیسم کلیدی برای مدیریت مناقشه، زمینه مساعدی را برای تشدید تنش ایجاد خواهد کرد.

رهبران گروه‌های شبه‌نظامی تهدید کرده‌اند که در صورت اختلال در جریان آب به پاکستان توسط هند، تلافی خواهند کرد. با توجه به اینکه پاکستان در تلاش برای مهار حملات تروریستی است که پس از بازگشت طالبان به کابل تشدید شده است، گروه‌های شبه‌نظامی می‌توانند توانایی اسلام‌آباد را برای همکاری با هند در مورد مسائل آب تضعیف کنند و نقض این پیمان، ناامنی را عمیق‌تر می‌کند و سایه‌ای طولانی بر منطقه‌ای می‌اندازد که تنش‌ها در آن از قبل به نقطه بحرانی رسیده است. این امر به منبع ناامنی و بی‌ثباتی تبدیل می‌شود و به عنوان محرک دیگری برای تشدید و حملات در کشمیر عمل می‌کند.

شورش در کشمیر

شورش در قسمت تحت کنترل هند نزدیک به ۳۵ سال است که در حال جوشش است و ده‌ها هزار نفر را به کام مرگ

کشانده است. گروه‌های حقوق بشر، از جمله شورای حقوق بشر سازمان ملل، نیروهای مسلح هند را به نقض حقوق بشر در کشمیر، از جمله شکنجه، بازداشت خودسرانه، قتل و تجاوز جمعی متهم کرده‌اند. در سال ۲۰۱۰، تلگراف‌های دیپلماتیک فاش شده، گزارشی از کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به مقامات آمریکایی را فاش کرد که جزئیات طیف وسیعی از سوءاستفاده‌ها در بازداشتگاه‌های تحت اداره ارتش هند و همچنین پلیس و شبه‌نظامیان محلی را شرح می‌دهد.

یک گزارش برجسته ۳۵۴ صفحه‌ای که توسط انجمن والدین افراد ناپدید شده و دادگاه بین‌المللی مردمی حقوق بشر و عدالت در کشمیر تحت کنترل هند گردآوری شده است، بیش از ۹۰۰ نفر را که به دلیل طیف وسیعی از نقض حقوق بشر توسط نیروهای امنیتی هندی بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۴ مقصر شناخته شده‌اند، شناسایی کرده است؛ از جمله ۱۵۰ افسر نظامی با درجه سرگرد یا بالاتر. این گزارش، قتل‌های فراقضایی ۱۰۸۰ نفر و ناپدید شدن اجباری ۱۷۲ نفر را به تفصیل مستند کرده و همچنین موارد بیشتری از شکنجه و خشونت جنسی را ذکر کرده است.

در سال ۲۰۲۱، خرم پرویز، یکی از نویسندگان این گزارش، تحت قانون سختگیرانه تروریسم، قانون پیشگیری از فعالیت‌های غیرقانونی، به دلیل «توطئه جنایی و جنگ علیه دولت هند» دستگیر شد. او همچنان در زندان تیار در دهلی نوزدانی است. نویسندگان دیگر، از جمله گوتم ناولا، نیز پس از انتشار این گزارش با زندان و یورش پلیس به خانه‌هایشان مواجه شدند. آجیت دووال، مشاور امنیت ملی هند، گروه‌های جامعه مدنی در هند را «مرزهای جدید جنگ» توصیف کرد و گفت که می‌توان آنها را «برای آسیب رساندن به منافع یک ملت دستکاری کرد».

تنش‌ها در ۵ آگوست ۲۰۱۹، زمانی که هند کشمیر را ضمیمه خاک خود کرد و ماده ۳۷۰ و ماده ۳۵ الف قانون اساسی خود را لغو کرد و منطقه تحت کنترل خود را از خودمختاری محدود در مورد قوانین محلی، حقوق زمین و مشاغل محروم کرد، تشدید شد. درحالی‌که دهلی نو استدلال می‌کرد که این اقدام جدایی‌طلبی و خشونت را مهار می‌کند، در عوض باعث سرکوب گسترده‌ای شد. مقامات هندی فعالان حقوق بشر و روزنامه‌نگاران را زندانی کردند، محدودیت‌های گسترده‌ای بر آزادی بیان اعمال کردند و روزنامه‌ها را تحت فشار قرار دادند تا آرشیه‌های خود را که دهه‌ها نقض حقوق بشر را مستند کرده بود، پاک کنند و عملاً آنها را به بلندگوهای بیانیه‌های مطبوعاتی دولت تبدیل کردند.

تأثیر بر هنجارهای حقوقی بین‌المللی

هند مدت‌هاست که تلاش می‌کند از آب به عنوان ابزاری برای فشار بر پاکستان جهت پایان دادن به حمایتش از حق تعیین سرنوشت کشمیر که در قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل

تضمین شده است، استفاده کند. تعلیق معاهده IWT از سوی هند به عنوان یک اقدام تنبیهی برای وادار کردن پاکستان به پرداخت هزینه «جنگ خونین هند با هزاران زخم» تلقی می‌شود. این موضوع در دولت راست‌گرای هندو به رهبری حزب بهاراتیا جاناتا شتاب بیشتری گرفته است. در ماه ژوئن، آمیت شاه، وزیر کشور هند، گفت: «نه، (معاهده IWT) هرگز احیا نخواهد شد. یک معاهده بین‌المللی را نمی‌توان به صورت یکجانبه لغو کرد، اما ما حق داشتیم آن را به حالت تعلیق درآوریم، که این کار را هم کرده‌ایم.»

بهرغم اظهارات شاه، هیچ بند خروجی در این معاهده وجود ندارد که مانع از خروج یکجانبه امضاکنندگان آن، هند، پاکستان و بانک جهانی، از آن شود. آجی بانگا، رئیس بانک جهانی، این نظر را تکرار کرد: «هیچ بندی در این معاهده وجود ندارد که اجازه تعلیق آن را بدهد، به شکلی که تدوین شده است.» بانگا گفت یا باید حذف شود، یا باید با معاهده دیگری جایگزین شود که مستلزم توافق دو کشور باشد. و استفان دوجاریک، سخنگوی سازمان ملل، گفت: «بسیار مهم است که منابع طبیعی بر اساس معاهدات پذیرفته شده متقابل به اشتراک گذاشته شوند.»

با تعلیق مشارکت هند در این معاهده، خطر تضعیف هنجارهای حقوقی بین‌المللی در زمانی که بحران آب در سطح جهانی در حال افزایش است، در کنار مواردی نظیر مجازات کشورهای ساحلی پائین‌دست توسط کشورهای ساحلی بالادست، افزایش می‌یابد. اگر یک کشور قدرتمند مانند هند بتواند به طور یکجانبه و بدون هیچ پیامدی از یک معاهده طولانی‌مدت خارج شود، اعتماد به چارچوب‌های چندجانبه ضروری برای مدیریت منابع فرامرزی در سراسر جهان را تضعیف می‌کند.

هند و پاکستان باید تنش مسئله آب را کاهش دهند و از تبدیل شدن آن به چیزی که نه‌تنها بخشی از رقابت ایدئولوژیک کشورها است، بلکه باعث ایجاد همدردی در داخل پاکستان با گروه‌های شبه‌نظامی نیز می‌شود، جلوگیری کنند. با توجه به اینکه پاکستان کشوری کم‌آب است و معیشت اکثر جمعیت آن کاملاً به کشاورزی وابسته است، مسئله آب، ارتش پاکستان را نیز تشویق می‌کند تا به جنگ غیرمتعارف به عنوان گزینه‌ای برای هدف قرار دادن هند فکر کند. زیرا این مسئله به تنهایی قدرت تبدیل‌درگیری به جنگی ایدئولوژیک‌تر از مناقشه‌ای ارضی را دارد.

با توجه به آسیب‌پذیری فزاینده پاکستان در برابر تغییرات اقلیمی، معاهده آب و هوا نتوانسته است چگونگی تقسیم آب در سال‌های خشکسالی، زمانی که جریان رودخانه‌ها می‌تواند به نصف سطح معمول خود کاهش یابد، و همچنین اثرات پایین‌دستی سدهای بالادست بر نیروگاه‌های برق‌آبی در امتداد رودخانه‌های غربی را حل کند. یخچال‌های طبیعی که حوضه سند را در هیمالیا، قراقرم، هندوکش و تبت غربی تغذیه می‌کنند، شروع به کوچک شدن کرده‌اند و شدت جریان رودخانه سند را کاهش داده‌اند. تغییر در الگوهای بارندگی موسمی و بارندگی‌های شدید، باعث سیل‌های ناگهانی شده است که از اواخر ژوئن بیش از ۲۰۰ نفر را کشته است و شدت آنها در آینده افزایش خواهد یافت و منجر به آوارگی جمعیت و مهاجرت بیشتر خواهد شد. این امر تأثیر مستقیمی بر امنیت غذایی پاکستان دارد و میلیون‌ها نفر را به چرخ فقر سوق خواهد داد. این امر به نوبه خود، زمینه مساعدی را برای گروه‌های افراطی فراهم می‌کند تا جوانان را به سمت سستیزه‌جویی جذب کنند. این عوامل می‌تواند تنش‌های موجود بین هند و پاکستان، و همچنین افغانستان و چین که در حوضه سند نیز مشترک هستند را تشدید کند.

تعمیق روابط چین و پاکستان

چین، به عنوان یکی از کشورهای بالادست رودخانه برهماپوترا و شریک استراتژیک پاکستان، حمایت خود را از اسلام‌آباد اعلام کرده و تعلیق معاهده IWT توسط هند را یک دیپلماسی قهری غیرقانونی توصیف کرده است. ویکتور ژیکای گائو، معاون رئیس مرکز چین و جهانی شدن در پکن، گفت که چین، به عنوان یک کشور بالادست رودخانه، ممکن است جریان آب رودخانه برهماپوترا به هند را برای حمایت از «دوست همیشگی» خود، پاکستان، متوقف کند. با توجه به اینکه کریدور اقتصادی چین و پاکستان (CPEC) آینده اقتصادی آنها را به هم گره زده است، پکن تعلیق این معاهده توسط هند را به عنوان مظہری از یک استراتژی با هدف بی‌ثبات کردن تعادل منطقه‌ای می‌بیند.

در همین حال، پاکستان نیز با حمایت چین در حال ارتقاء زرادخانه هسته‌ای خود برای جبران برتری متعارف هند است. آژانس اطلاعات دفاعی ایالات متحده اخیراً ارزیابی کرده است که پاکستان، هند را به عنوان یک تهدید وجودی می‌بیند. دیدگاهی که ناامنی آبی آن را تشدید می‌کند. پاکستان در درجه اول دریافت‌کننده کمک‌های اقتصادی و نظامی چین است و نیروهای پاکستانی هر ساله چندین رزمایش نظامی مشترک با ارتش آزادی‌بخش خلق چین، از جمله یک رزمایش هوایی در نوامبر ۲۰۲۴، انجام می‌دهند.

در سال‌های اخیر، چین به شدت از پاکستان در تمام ابتکارات جنگ و صلح برای به انزوا کشاندن هند حمایت کرده است. در حملات نظامی اخیر، پاکستان از موشک‌های مافوق صوت ساخت چین برای سرنگونی هواپیماهای هندی استفاده کرد. چین که ادعای حاکمیت بر بخش‌هایی از لاداخ در کشمیر تحت کنترل هند را دارد و با تصمیم «یکجانبه» هند برای الحاق کشمیر تحت کنترل هند مخالفت کرده بود، از موضع پاکستان در مورد کشمیر تحت کنترل هند نیز حمایت کرده است.

گردآوری و ترجمه: آریا صیدیقی

سیاستمداران

طرح مصر برای منطقه

وزیر خارجه مصر با اشاره به وجود تلاش‌ها برای بدنام کردن قاهره به دلیل حمایت از مسئله فلسطین، خواستار هماهنگی عربی برای ایجاد یک سیستم امنیتی منطقه‌ای شد تا منافع کشورهای عربی را تضمین کرده و از امنیت ملی اعراب محافظت کند. «بدر عبدالعاطی»، وزیر امور خارجه مصر گفت که مصر آموزش افسران پلیس فلسطینی را در اردوگاه‌های خود آغاز کرده است و این اقدام با قطعنامه سازمان ملل برای استقرار نیروهای بین‌المللی در غزه برای تضمین امنیت فلسطینیان مغایرتی ندارد. عبدالعاطی در اظهاراتی به سایت خبری «الحدث» توضیح داد که قاهره با یک کمپین بدنام‌سازی نقش خود در حمایت از مسئله فلسطین با هدف منحرف کردن توجه از جنایات اشغالگران مواجه است. وی خاطرنشان کرد که هماهنگی عربی برای ایجاد یک سیستم امنیتی منطقه‌ای که منافع کشورهای عربی را تضمین کرده و از امنیت ملی اعراب محافظت کند، وجود دارد. وزیر مصری بر تعهد قاهره به حمایت از مسئله فلسطین از زمان نکبت تا به امروز و تلاش‌هایش برای یافتن یک راه‌حل سیاسی عادلانه از طریق راه‌کار تشکیل دودولت تأکید کرد و هرگونه راه‌حل نظامی برای بحران‌های منطقه را رد کرد.

جنگ غزه بی‌فایده است

رهبر اپوزیسیون رژیم صهیونیستی در اظهاراتی تند نسبت به جنگ جاری در غزه واکنش نشان داد و تأکید کرد که جنگ غزه بی‌فایده شده است یاثر لایید، رهبر اپوزیسیون رژیم صهیونیستی، در اظهاراتی که از رادیو ارتش این رژیم پخش شد، ضمن انتقاد از رهبری سیاسی، اعلام کرد: «ما در آغاز این جنگ حق داشتیم، اما اکنون این جنگ بی‌فایده شده است.» وی در ادامه افزود: «رهبری سیاسی ما را به سمت جنگی ابدی سوق داده است.» لایید در ادامه به انتقاد از برخی مقامات رژیم صهیونیستی پرداخت و مدعی شد: «تسلیل اسموتریچ و ایتامار بن گویر (وزیر دارایی و وزیر امنیت داخلی رژیم صهیونیستی) قصد دارند غزه را اشغال کنند و از مالیات شهروندان اسرائیلی برای تأمین هزینه‌های آموزش کودکان غزه استفاده کنند.» رژیم صهیونیستی به طور سیستماتیک به مراکز توزیع کمک‌ها و مناطق مسکونی حمله و از ورود کمک‌های بشردوستانه به غزه جلوگیری می‌کند. این حملات باعث تشدید بحران انسانی در غزه شده است.

واکنش کرملین به تصمیم ترامپ

«دیمیتری پسکوف» سخنگوی کرملین روز دوشنبه گفت: «بدیهی است که زیردریایی‌های آمریکایی در حال حاضر در حال انجام وظیفه رزمی هستند، زیرا این یک روند مداوم است.» روز جمعه، «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا در پاسخ به اظهارات اخیر «دیمیتری سدوف» معاون رئیس شورای امنیت روسیه اعلام کرد که دستور اعزام دو زیردریایی هسته‌ای به «مناطق مناسب» را داده است. سخنگوی کرملین همچنین گفت: «این وضعیت به منزله افزایش تنش نیست، موضوعات حساسی در حال بحث هستند و برخی افراد آنها را نسبتاً احساسی درک می‌کنند.» پسکوف در ادامه گفت که روسیه موضعی مسئولانه اتخاذ می‌کند و به موضوع عدم اشاعه سلاح‌های هسته‌ای توجه دقیقی دارد.